

Akademik doyum mesleğe yönelik tutumu etkiler: Beden eğitimi ve spor öğretmenleri adayları üzerine bir çalışma

Berat KOÇYİĞİT¹

¹Süleyman Demirel Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Egzersiz ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı

Araştırma Makalesi/Research Article

DOI: 10.5281/zenodo.7544173

Gönderi Tarihi/ Received:
08.12.2022

Kabul Tarihi/ Accepted:
18.01.2023

Online Yayın Tarihi/ Published:
20.03.2023

Özet

Bu çalışmanın amacı, akademik doyumun mesleğe yönelik tutum üzerine olan etkisinin incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Akdeniz bölgesindeki devlet üniversitelerinin bünyesindeki spor bilimleri fakülteleri ve beden eğitimi ve spor yükseköğretim kurumlarının beden eğitimi ve spor bölümlerinde öğrenim gören aday öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise bu evren içerisinde rastgele seçilen 197 kişi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu ile akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum ölçekleri kullanılmıştır. Verilerin analizi bilgisayar ortamında IBM SPSS 22.0 (Statistics for Windows Version) adlı paket program kullanılarak yapılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların aritmetik ortalama ve standart sapma $\bar{x} \pm s.d$ olarak sunulmuştur. Ölçeklerden elde edilen puanların arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi (r) uygulanmıştır. Etki değerlerine bakmak için ise basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır. Sonuç olarak, beden eğitimi ve spor öğretmenleri adaylarının akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, aday öğretmenlerin akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum puanları arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilirken, oluşturulan modelin ise yordadığı tespit edilmiştir. Bu durumun beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğitim öğretim yıllarında alınan eğitimin kalitesinden ve mesleklerini severek yapmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademik doyum, beden eğitimi ve spor, mesleğe yönelik tutum

Academic satisfaction affects the attitude towards the profession: A study on physical education and sports teacher candidates

Abstract

The aim of this study is to examine the effect of academic satisfaction on attitudes towards the profession. The universe of the research consists of candidate teachers who study in the faculties of sports sciences or physical education and sports departments of physical education and sports colleges in state universities in the Mediterranean region. The sample group consisted of 197 people randomly selected from this universe. Personal information form developed by the researchers, academic satisfaction and attitude scales towards the profession scales were used as data collection tools. The analysis of the data was made in computer environment by using a package program called IBM SPSS 22.0 (Statistics for Windows Version). Arithmetic averages of the scores they obtained from the scales of academic satisfaction and attitude towards the teaching profession are presented. Pearson correlation was used to reveal the relationship between continuous variables in the study, and regression analysis was used to look at the effect values. As a result, it was determined that physical education and sports teacher candidates' academic satisfaction and attitude towards the profession levels were moderate. In addition, while a moderately positive and significant relationship was found between prospective teachers' academic satisfaction and attitude towards the profession scores, it was found that the model that was created predicted it. This is thought to be due to the quality of the education received by physical education and sports teacher candidates during their education years and their fondness for their professions.

Keywords: Academic satisfaction, physical education and sports, attitude towards the profession

Sorumlu Yazar/ Corresponded Author: Berat KOÇYİĞİT, E-posta/ e-mail: beratkocyigit@sdu.edu.tr

The Extended English Abstract is located the end of the Article.

GİRİŞ

Doyum, bireylerin memnuniyeti ile neticelenen ve istenilen başarısı olarak tanımlanmaktadır (Rad & Yarmohammadian, 2006). Doyum kavramı, yaşamın tüm alanlarında kullanıldığı gibi, aile, iş, akademik alanlarda da kullanılmaktadır (Suldo ve ark., 2006; Fırıncı-Kodaz, 2016). Akademik doyum ise; bireylerin akademik hedefleri doğrultusunda isteklerini yerine getirmek amacıyla okul hayatlarında elde ettikleri memnuniyet olarak tanımlanmaktadır (Kumar & Dileep, 2006). Yani, öğrencilerin akademik hayatları süresince kendi deneyimlerini algıladıkları iyi oluş ve eğlenceyi içermektedir (Lent & Brown, 2008). Diğer bir ifade ile akademik doyum, üniversite eğitim- öğretim düzeyinin niteliği, eğitim programlarının öğrencilerin meslek ve kariyer hayatlarına etkisi ve aralarındaki sosyal ilişkiler gibi durumlardan elde edilen doyum düzeyi şeklinde tanımlanmaktadır (Buluş, 2015).

Eğitim-öğretim sürecini optimal düzeyde geçirmiş, mesleki kariyerlerinde görev ve sorumluluklarını yerine getiren nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesinin önemli olduğu belirtilmektedir (Pepe, 2021; Abiş, 2022). Mesleki anlamda öğretmenlik; bilgi, beceri, tutum ve değerler gibi önemli kavramları kapsayan ve bu kavramlarda uzmanlık gerektiren bir meslektir (Turan ve ark., 2020). Öğretmenler sadece alan bilgisine sahip olmamalıdır. Bunun yanında mesleki anlamda gerekli olacak bilgi ve beceriye de sahip olmalıdırlar (Çakmak ve ark., 2021). Bu doğrultuda eğitim kurumlarının amacı, bireylerin bilgi birikimlerini artırarak gelişmelerine, rehberlik ve danışmanlık yaparak da bireylerin geleceklerine ışık tutmaya olumlu yönde katkı sağlamaktır (Fırıncı-Kodaz, 2016).

Öğretmenlik eğitimine yeni başlayan öğretmen adaylarının, kendilerini nitelikli bir şekilde yetiştirmeleri için sahip olmaları gereken önemli tutumlar olduğu belirtilmektedir (Küçükahmet, 2020). Bu tutumlar; okulun hedeflerine psikolojik anlamda bağlılık göstermesi, mevcut hedeflerin değerinin bilinmesi ve bu değerlere bağlı kalarak işini yapması olarak sıralanabilir (Selçuk & Karaca, 2021).

Öğretmen ve öğretmen adaylarının mesleki tutumları, onları birçok yönden etkileyebilmektedir (Recepoglu, 2013; Duman ve ark., 2020). Çünkü öğretmen, geçmiş ile gelecek arasında bağlantı kurmanın yanı sıra bu bağlantıların mütenasip ve yansız bir şekilde aktarılmasını sağlamaktadır. Bu bağlamda öğretmen ve öğretmen adayları kuşaklar arasındaki bağlantı ağının en önemli ögesi olarak ifade edilmektedir (Karacaoğlu, 2008). Bu nedenle de öğretmen ve öğretmen adaylarının, başarılı olabilmeleri için sürekli kendilerini geliştirmeleri ve teknoloji çağına ayak uydurabilmeleri gerekmektedir (Kocaer, 2018).

Alan yazında öğretmen adaylarının akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerine ilişkin çalışmaların ayrı ayrı incelendiği görülmektedir. Literatür incelendiğinde farklı grupların akademik doyumunun incelendiği (Pepe, 2021; Fırıncı-Kodaz, 2016; Duru & Balkis, 2015; Balkis, 2015; Duffy ve ark., 2015,) bazı çalışmaların da farklı disiplinlerde öğretmen adaylarının mesleğine yönelik tutumları (Polat, 2022; Çakmak ve ark., 2021; Kaleli, 2020; Karatekin ve ark., 2015; Dönmez & Uslu, 2011; Aksoy, 2010; Üstüner ve ark., 2009; Şahin ve ark., 2009; Çetinkaya, 2009; Akkaya, 2009; Bulut, 2009; Temizkan, 2008; Şeker ve ark., 2005) ve spesifik olarak beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının tutumlarına (Yalız, 2010; Abbasoğlu & Öncü, 2013; Kocaer, 2018; Doğru ve ark., 2019; Özçelik-Yazıcılar ve ark., 2020; Pepe, 2021) yönelik çalışmalara rastlanmıştır. Öğretmenler ve öğretmen adaylarının akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen ve bunları çeşitli değişkenler açısından incelendiği araştırmalar oldukça sınırlı olduğu görülmüştür (Pepe, 2021). Bu bağlamda bu araştırma literatürde sınırlı olan akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleme bakımından önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Literatür incelendiğinde akademik doyum düzeyi yüksek seviyede bulunan öğrencilerin, eğitim çalışmalarında daha çok çaba sarf ederek başarılı oldukları ve bunun sonucunda yüksek notlar aldıkları belirtilmektedir (Duru & Balkis, 2015; Buluş, 2015; Ojeda ve ark., 2011; Huerta ve ark., 2006; Suldo ve ark., 2006). Bu bağlamda bu araştırma sonuçları değerlendirildiğinde, bireylerin akademik doyumunu ile mesleğe yönelik tutumlarının pozitif yönlü bir ilişki içinde olduğu ön görülebilir. Bu doğrultuda beden eğitimi öğretmen adaylarının yetiştiren kurumlarda öğrenim görmekte olan öğrencilerin, akademik doyumları ve mesleğe yönelik tutumlarının belirlenmesi önemli bir gereklilik olduğu söylenebilir. Bu bağlamda sunulan bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının akademik doyumun mesleğe yönelik tutum üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Çalışmanın modeli

Araştırmada betimsel ve ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Betimsel tarama desenleri, eskiden ve günümüzde var olan bir durumu olduğu biçimiyle betimlemeyi amaçlayan çalışma şeklidir. İlişkisel tarama metotları ise iki ve daha fazla sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini ölçmeyi hedefleyen çalışma yöntemleridir (Karasar, 2004). Bu çalışma için Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Etik Kurulu'nun 16.11.2022 tarihli ve 62/5 sayılı kararı ile izin alınmıştır.

Araştırma grubu (evren-örneklem)

Araştırmanın evrenini Akdeniz bölgesindeki devlet üniversiteler bünyesindeki beden eğitimi ve spor yüksekokulları ve spor bilimleri fakültelerinin beden eğitimi ve spor bölümünde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Literatürde Şencan (2005) örneklemin ölçek uygulamasındaki madde sayısının en az beş katı olması gerektiğini önermiştir. Akademik Doyum ve Mesleğe Yönelik Tutum ölçeklerinde toplam 17 madde bulunduğundan örneklem büyüklüğünün en az 85 en fazla 170 olması gerektiği belirlenmiştir. Bu bilgi doğrultusunda, örneklem grubunu oluşturan 197 beden eğitimi öğretmen adaylarının evreni temsil ettiği değerlendirilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların betimsel istatistikleri

Değişkenler	Gruplar	n	%
Yaş	18-21	136	69,0
	22-25	51	25,9
	26 ve üzeri	10	5,1
Cinsiyet	Kadın	90	45,7
	Erkek	107	54,3
Yaşanılan Yer	Yurt	57	28,9
	Öğrenci Evi	76	38,6
	Aile Yanı	64	32,5
Genel Akademik Not Ortalaması	2,00-2,99	61	31,0
	3,00-4,00	136	69,0
Haftalık Ders Çalışma Saati	1-10	122	61,9
	11-20	44	22,3
	21 saat ve üzeri	31	15,8
Toplam		197	100,0

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların yaş değişkenine göre %69,0'ı 18-21, %25,9'u 22-25, %5,1'i 26 ve üzeri, cinsiyet değişkenine göre %45,7'si kadın, %54,3'ü erkek, yaşanılan yere göre %28,9'u yurt, %36,6'sı öğrenci evi, %32,5'i aile yanı, genel akademik not ortalamasına göre %31,0'ı 2,00-2,99, %69,0'ı 3,00-4,00 ve haftalık ders çalışma saati %61,9'u 1-10, %22,3'ü 11-20 ve %15,8'i ise 21 saat ve üzerinde ders çalıştıkları cevabını verdikleri görülebilir.

Veri toplama araçları

Araştırmada verileri elde etmek amacıyla internet üzerinde çevrimiçi yöntemle bir arama motoru üzerinde bulunan formlar platformundan yararlanılmıştır. Bu araştırmada, kişisel bilgi formu ile literatürde bulunan akademik doyum ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçekleri kullanılmıştır.

Akademik doyum ölçeği; Schmitt ve arkadaşları (2008) tarafından geliştirilen bu ölçek, 5 maddelik ve 5'li likert tipi bir ölçektir. Cronbach alfa iç tutarlık katsayısının $\alpha = 0,81$ olduğu rapor edilmiştir. Balkis (2013) tarafından akademik doyum ölçeği Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı ise $\alpha = 0,86$ olarak rapor edilmiştir. Sunulan bu

çalışmada ise akademik doyum ölçeğine ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ise $\alpha = 0,92$ olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği; Kahramanoğlu ve arkadaşları (2018) tarafından geliştirilen ölçek 12 maddelik tek faktörlü ve 5'li likert tipi bir ölçektir. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'den alınan puanlar 12 ile 60 arasında değişmektedir. Bu çalışmada ölçme aracından elde edilen puanlar madde sayısına bölünerek 1'den 5'e kadar puanlar verilmiştir. (Kahramanoğlu ve ark., 2018). En yüksek puan 5 ve 5'e yakın puanlar öğretmenlik mesleğine yönelik daha olumlu tutumların olduğu ifade edilmektedir. Ölçekte iç tutarlılık cronbach alfa katsayısı $\alpha = 0,85$ olarak belirtilmiştir (Uygun & Avaroğulları, 2020). Sunulan bu çalışmada ise öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğine ilişkin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ise $\alpha = 0,92$ olarak tespit edilmiştir.

Verilerin toplanması

Kişisel bilgi formu; araştırmanın bağımsız değişkenleri ile ilgili verileri toplamak için kişisel bilgi formu kullanılmıştır. İlgili form, katılımcıların yaş, cinsiyet, yaşadıkları yer, temel yeterlilik testi (TYT) ve haftalık ders çalışma saati olmak üzere beş sorudan oluşmuştur.

Verilerin analizi

Çalışmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ilgili ölçeklere verdikleri cevapların çarpıklık ve basıklık değerleri ile Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2: Katılımcıların ölçek puanlarının çarpıklık-basıklık değerleri

	n	Çarpıklık	Basıklık	p
Akademik Doyum	197	-0,582	-0,413	0,000
Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum	197	-1,331	2,906	0,000

Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarına bakıldığında, katılımcıların akademik doyum ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının normallikten sapmalarının anlamlı düzeylerde ($p < 0,05$) olduğu tespit edilmiştir (Tablo 2). Literatürde, George ve Mallery (2016) çarpıklık ve basıklık değerlerinin ideal olarak ± 1 , Demir ve arkadaşları (2016) çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 , Jondeau ve Rockinger (2003) ise bu değerlerin ± 3 aralığında olması normallik açısından uygun bir durum olarak açıklamıştır. Bu bilgiler referans alınarak, elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir.

Verilerin analizi bilgisayar ortamında IBM SPSS 22.0 (Statistics for Windows Version) adlı paket program kullanılarak yapılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının ölçeklerden aldıkları puanların aritmetik ortalama ve standart sapma

$X \pm Sd$ olarak sunulmuştur. Ölçeklerden elde edilen puanların arasındaki ilişkiyi ortaya koyabilmek için Pearson momentler çarpımı korelasyon analizi (r) uygulanmıştır. Etki değerlerine bakmak için ise basit doğrusal regresyon analizi uygulanmıştır.

BULGULAR

Tablo 3. Katılımcıların ölçeklerinden aldıkları puanların betimsel istatistiği

	n	Min	Maks	$\bar{X} \pm S.S.$
Akademik Doyum	197	5,00	25,00	17,65 \pm 5,14
Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum	197	12,00	60,00	45,92 \pm 9,03

Tablo 3 incelendiğinde Akademik Doyum (17,65 \pm 5,14) ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum (45,92 \pm 9,03) ölçeklerinin toplam puan skorlarının orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Akademik doyum ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasındaki ilişki

	Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum	
Akademik Doyum	r	0,599**
	p	0,000*
	n	197

*= $p < 0,050$

Tablo 4 incelendiğinde, katılımcıların akademik doyum ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ($r=0,599$, $p=0,000$) puanları arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişkinin varlığı görülmüştür.

Tablo 5. Akademik doyumun öğretmenlik mesleğine yönelik tutum üzerine etkisi

Bağımsız değişken	Bağımlı değişken	β	SHB	β	t	p	R	R ²	F	p
Akademik Doyum	Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum	0,341	0,033	0,599	10,448	0,000	0,599	0,359	109,168	0,000*

*= $p < 0,050$

Tablo 5'te katılımcıların akademik doyum ile mesleğe yönelik tutumları arasında oluşturulan model anlamlı bir ilişki sunmaktadır ($r=0,599$, $R^2=0,359$, $p < 0,000$). Regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t testi sonuçları incelendiğinde öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun akademik doyumunu yordadığı ve toplam varyansın %35,9'unu açıkladığı görülmüştür ($f(1, 195)=109,168$, $p=0,000$).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Üniversite eğitimi, öğrencilerin kişisel ve sosyal gelişimlerinin yanı sıra akademik başarı elde edebilmek ve kazanım sağladıkları başarılarını öğrenim sonrasındaki yaşamlarına da aktarmaya çalıştıkları tüm yaşamlarını etkileyen çok önemli bir dönem olarak ifade edilmektedir (Karakuş, 2020; Pepe, 2021). Bu doğrultuda öğrencilerin yüksek akademik başarı

sağlamaları için üst düzeyde emek harcamalarının hem üniversite hem de üniversite sonrası yaşamları üzerinde olumlu etkileri olacağı düşünülmektedir.

Aday öğretmenlerin akademik doyum ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeylerinin orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Literatürde, aday öğretmenlerin akademik doyum (Pepe, 2021; Balkis & Duru, 2016a; Fırıncı-Kodaz, 2016) ve mesleğe yönelik tutum düzeylerin (Çetinkaya, 2009; Yalız, 2010; Receptoğlu, 2013; Ayık & Ataş, 2014; Kozıkoğlu & Gönülal, 2020) orta düzeyde olduğunu rapor eden çalışmalara rastlanılmıştır. Literatürde, yüksek akademik doyum düzeyine sahip öğrencilerin, ders içi ve dışı çalışmalarını düzenli olarak devam ettiklerini, derslerle alakalı sınıf dışı aktivitelere daha çok katılım gösterdikleri, çalışma alanları ile alakalı çeşitli eğitsel çalışmalara daha fazla zaman ayırdıkları ve başarılı olabilmek adına da daha çok çaba sarf ettikleri belirtilmiştir (Tessema ve ark., 2012). Öğretmen yetiştirme programlarında da öğrencilere kazandırılacak bilgiler, duygular ve beceriler sayesinde, mesleki yaşamdaki davranışlarının daha etkili olması sağlanmaya çalışılmaktadır (Semerci & Semerci, 2004). Gerek aday öğretmenlerin akademik doyum düzeyleri gerekse ilgili programlarla kazandırılması amaçlanan bu bilgi, duygu ve beceriler, aday öğretmenlerin bu mesleğin gerekliliklerini daha etkili biçimde yerine getirebilmelerini ve mesleğe yönelik tutumlarının olumlu yönde etkileme açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Sunulan bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının, üniversiteye geçiş ve sportif becerilerini test eden sınavları geçerek, ilgili bölümü gönüllü olarak seçerek, devam eden spor geçmişlerini geliştirmeye ve daha sonraki yaşamlarında transfer etmeye yönelik inançlarının yüksek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmada, aday öğretmenlerin akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum puanları arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki tespit edilmiş ve Akademik Doyum'un Mesleğe Yönelik Tutum'u yordadığı tespit edilmiştir. Bu doğrultuda aday öğretmenlerin akademik doyumları arttıkça, mesleğe yönelik tutumlarının da artış göstereceği söylenebilir. Literatür taramasında öğretmen adaylarının akademik doyum (Fırıncı-Kodaz, 2016) ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Receptoğlu, 2013; Yalız, 2010; Şahin ve ark., 2009; Doğan & Çoban 2009; Kocaer, 2018) arasında anlamlı bir farklılık olduğunu belirten araştırmalarla karşılaşılmıştır. Bu durumun öğrencilerin üniversite eğitim süresince mesleki bilgi düzeylerini geliştirmeleri ile iyi eğitimci olmaları ve öğretmenlik mesleğini yaptıklarında nitelikli nesiller yetiştirme isteklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde akademik doyum ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Akademik doyumun öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu yordadığı ve toplam varyansın %35,9'unun akademik doyumunu ile açıklandığı söylenebilir. Öğretmen yetiştirilen kurumlarda gerçekleştirilen öğretim etkinliklerinin tutum kazandırma yönünden etkili sonuçlar oluşturduğu belirtilmektedir (Yalız, 2010). Ayrıca Porter ve Umbach (2006) öğrencilerin akademik doyumlarının; ilgi, yetenek ve değerlerinin yanı sıra okudukları ortama uyum düzeylerinin de büyük ölçüde etkilenebileceğine dikkat çektiklerini ifade etmişlerdir. Üniversite eğitim fakültelerinde öğretmen adayları mesleklerine yönelik olumlu tutumlarla yetiştirilmeleri sonucunda, akademik başarı, öğretmenlik mesleği doğrultusunda güdülemeleri, mesleklerini seven, görev ve sorumluluklarını en iyi şekilde yerine getiren, öğrencilere karşı olumlu davranış sergilemekten keyif alan, kendilerini geliştirmek için çaba sarf eden, yaratıcı düşünen, zamanlarını etkin kullanan ve yenilikleri öğrenme ortamına kolay bir şekilde aktarabilme yeteneği kazanırlar. Yani kutsal olan öğretmenlik mesleğini seven öğretmenler, görevlerini en iyi şekilde yerine getirebilmek için çaba sarf etmektedirler (Pepe, 2021; Çeliköz & Çetin, 2004). Bu durumun beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının içinde buldukları akademik ortamda doyum verici yaşantılarından ve akademik aktivitelerden haz almalarından ayrıca ihtiyaç ve beklentilerini karşılamasından dolayı mesleklerine yönelik tutumlarının ilgi ve isteklerini artırdığını ve etkilediği düşünülmektedir.

Üniversitelerin nitelikli öğretmen yetiştirmeleri hususunda yapmış olduğumuz bu araştırma bulgularının önemli düzeyde olduğu düşünülmektedir. Üniversite eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının akademik doyum düzeylerinin pozitif yönde geliştirilmesi ve böylece öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutumlar kazandırılması öğretmen adaylarının öznel iyi oluşlarını olumlu yönde etkilemek anlamında da oldukça etkili olabilmektedir (Recepoglu, 2013). Sonuç olarak, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca akademik doyum ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasında pozitif yönde yüksek düzeyde bir ilişki bulunmuştur. Bu durumun beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğitim öğretim yıllarında alınan eğitimin kalitesinden ve mesleklerini severek yapmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Öneriler

Öğretmen adaylarının akademik doyum ve mesleğe yönelik tutum arasındaki ilişkiler irdelenirken, ilişkileri etkileyebileceği düşünülen faktörlerin sonraki araştırmalarda incelenmesi öğretmen adaylarının eğitim programı içeriklerini de etkileyebileceği düşünülmektedir.

Öğretmen adaylarının eğitim süresindeki öğrenimlerinin daha derinlemesine incelenmesi gerektiği açıktır. Bu nedenle öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarını etkileyebilecek unsurların araştırılması ve bu unsurlara yönelik desteklerin, meslek hayatlarında olumlu yönde katkısı olabileceği söylenebilir.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Satisfaction is defined as the desired success of individuals (Rad & Yarmohammadian, 2006). The concept of satisfaction is expressed by taking into account areas such as family, work, and academic as well as being used in all areas of life (Suldo et al., 2006; Fırıncı-Kodaz, 2016). Academic satisfaction is defined as the satisfaction that individuals get in their school lives in order to fulfill their wishes in line with their academic goals (Kumar & Dileep, 2006). When the literature is examined, it is stated that students with a high level of academic satisfaction are more successful in educational studies by making more efforts and that they receive high scores at the end of this (Duru & Balkıs, 2015; Buluş, 2015; Ojeda et al., 2011; Huerta et al., 2006; Suldo et al., 2006). In this context, as can be understood from the researches, it can be said that the high level of academic satisfaction of individuals can positively affect their attitude towards the profession. In this respect, it is an important requirement to determine the academic satisfaction and attitudes towards the profession of students studying in institutions that train physical education and sports teacher candidates. In this study presented in this context, it was aimed to examine the effect of academic satisfaction on the attitude of physical education and sports teacher candidates towards the profession.

METHOD

Academic satisfaction scale: This scale, developed by Schmitt et al (2008). Cronbach alpha internal consistency coefficient $\alpha = 0.81$. The academic satisfaction scale was adapted to Turkish by Balkıs (2013). The Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the scale was $\alpha = 0.86$. In the present study, Cronbach's alpha internal consistency coefficient for the academic satisfaction scale was found to be $\alpha = 0.92$.

Attitude scale towards teaching profession: The scale developed by Kahramanoğlu et al (2018) is a 12-item single-factor and 5-point Likert-type scale. The internal consistency cronbach alpha coefficient in the scale was stated as 0.85 (Uygun & Avaroğulları, 2020). In the present study,

Cronbach's alpha internal consistency coefficient for the attitude scale towards the teaching profession was found to be $\alpha = 0.92$.

FINDINGS

It was seen that there is a moderately significant positive correlation between the participants' academic satisfaction and their attitudes towards teaching profession ($r=0.599$, $p=0.000$). The model created between the participants' academic satisfaction and their attitudes towards the profession offers a significant relationship ($r=0.599$, $R^2=0.359$, $p<0.000$). When the t-test results regarding the significance of the regression coefficient were examined, it was seen that the attitude towards the teaching profession predicted academic satisfaction and explained 35.9% of the total variance ($f(1, 195)=109.168$, $p=0.000$).

DISCUSSION AND CONCLUSION

It was determined that teacher candidates' academic satisfaction and attitude towards teaching profession were at a moderate level. In the literature, there are studies reporting that teacher candidates have moderate levels of academic satisfaction (Pepe, 2021; Balkis & Duru, 2016b; Fırıncı-Kodaz, 2016) and attitudes towards the profession (Çetinkaya, 2009; Yalız, 2010; Receptoğlu, 2013; Ayık & Ataş, 2014; Kozikoğlu & Gönülal, 2020). In this study, it is thought that physical education and sports teacher candidates have high beliefs about developing their ongoing sports histories and transferring them into their later lives by passing the exams that test their transition to university and sports skills, choosing the relevant department voluntarily.

In the study, while a moderately positive and significant relationship was found between teacher candidates' academic satisfaction and attitude towards the profession, it was found that the model that was created predicted it. Accordingly, it can be said that as the academic satisfaction of the teacher candidates increases, their attitudes towards the profession also increase. In the literature review, it was stated that there was a significant difference between teacher candidates' academic satisfaction (Fırıncı-Kodaz, 2016) and attitudes towards teaching profession (Receptoğlu, 2013; Yalız, 2010; Şahin et al., 2009; Doğan & Çoban 2009; Kocaer, 2018). This is thought to be due to the fact that students improve their professional knowledge during university education, become good educators and want to raise qualified generations when they do the teaching profession.

When the results of the research were evaluated, it was found that there was a significant relationship between academic satisfaction and attitudes towards teaching profession. It can be said that academic satisfaction predicts the attitude towards teaching profession and 35.9% of the total variance is explained by academic satisfaction. This situation is thought to increase the interest and desire of physical education and sports teacher candidates in their professions and affect their attitudes towards their professions because they enjoy satisfying experiences and academic activities in the academic environment they are in and also meet their needs and expectations.

As a result, it was determined that physical education and sports teacher candidates' academic satisfaction and attitude towards the profession levels were moderate. In addition, a high level of positive correlation was found between academic satisfaction and attitude towards the teaching profession. This is thought to be due to the quality of the education received by physical education and sports teacher candidates during their education years and their fondness for their professions.

KAYNAKÇA

- Abbasoğlu, E., & Öncü, E. (2013). Beden eğitimi öğretmenleri adaylarının benlik saygıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14(2), 407-425.
- Abiş, S. (2022). The relationship between academic self-efficacy and patience tendencies of physical education and sports teachers: the case of the eastern black sea region. *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, 13(4), 411-417.
- Akkaya, N. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (25), 35-42.
- Aksoy, M.E. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği). *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, (2), 197-212.
- Ayık, A., & Ataş, Ö. (2014) Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile öğretme motivasyonları arasındaki ilişki. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 25- 43.
- Balkis, M. (2013). Academic procrastination, academic life satisfaction and academic achievement: The mediation role of rational beliefs about studying. *Journal Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 13(1), 57-74.
- Balkis, M. (2015). Erteleme eğilimi, akademik başarı ve akademik doyum ilişkisinde akılcı inançların farklılaştırıcı rolü. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 48(1), 87-107.
- Balkis, M., & Duru, E. (2016a). Birey-çevre, uyumu; erteleme, eğilimi. Akademik doyum ve akademik başarı arasındaki ilişkilerin analizi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (39), 119-129.
- Balkis, M., & Duru, E. (2016b). Erteleme, öz-düzenleme başarısızlığı, akademik yaşam doyumunu ve duygusal esenlik: yetersiz düzenleme veya yanlış düzenleme biçimi, *Avrupa Eğitim Psikolojisi Dergisi*, 31(3), 439-459.
- Buluş, M. (2015). Predictive power of self-efficacy and academic involvement on academic satisfaction in teacher candidates. *Turkish studies international periodical for the languages. Literature and History of Turkish or Turkic Volume*, 10(15), 181-196.
- Bulut, İ. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi örneği), *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, (14), 13-24.
- Çakmak, Z., Taşkıran, C., & Arıkan, İ. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile sınıf yönetimi öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(1), 207-224.
- Çeliköz, N., & Çetin, F. (2004). Anadolu öğretmen lisesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını etkileyen etmenler. *Milli Eğitim Dergisi*, (162), 136-145.
- Çetinkaya, Z. (2009). Türkçe öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi. *İlköğretim Online*, 8(2), 298-305.

- Demir, E., Saatçioğlu, Ö., & İmrol, F. (2016). Uluslararası dergilerde yayımlanan eğitim araştırmalarının normallik varsayımları açısından incelenmesi. *Current Research in Education*, 2(3), 130-148.
- Doğan, T., & Çoban, A.E. (2009). Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Başkent Üniversitesi Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34(153), 165- 167.
- Doğru, Z., Kamuk, Y.U., & Yılmaz, S. (2019). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği mesleğine yönelik inanç ölçeğinin Türkçeye uyarlanması: şekerlik ve güvenilirlik çalışması, *Küresel Spor ve Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 37-52.
- Dönmez, C., & Uslu, S. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 11(1), 42-63.
- Duffy, R.D., Douglass, R.P., & Autin, K. L. (2015). Career adaptability and academic satisfaction: examining work volition and self-efficacy as mediators. *Journal of Vocational Behavior*, (90), 46-54.
- Duman, T., Güllü, A., Yılmaz, C., & Abiş, S. (2020). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Mesleki Tutumlarının Akademik Öz Yeterlilik Düzeylerine Etkisi. *Journal of International Social Research*, 13(74), 389-397.
- Duru, E., & Balkıs, M. (2015). Birey-çevre uyumu, aidiyet duygusu, akademik doyum ve akademik başarı arasındaki ilişkilerin analizi, *Ege Eğitim Dergisi*, 16(1), 122-141.
- Fıncı-Kodaz, A. (2016). *İyimserlik, geleceğe yönelik tutum, akademik içsel motivasyon ve akademik doyum arasındaki ilişkilerin yapısal eşitlik modellemesi ile incelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı), Bursa.
- George, D., & Mallery, P. (2016). *IBM SPSS Statistics 23 Step by Step: A Simple guide and reference*. New York: Routledge.
- Huerta, M., Cortina, L.M., Pang, J. S., Torges, C. M., & Magley, V.J. (2006). Sex and power in the academy: Modeling sexual harassment in the lives of college women. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 32(5), 616-628.
- Jondeau E., & Rockinger, M. (2003). Conditional volatility, skewness, and kurtosis: existence, persistence, and comovements. *Journal of Economic Dynamics & Control*, (27), 1699 – 1737
- Kahramanoğlu, R., Yokuş, E., Cüçük, E., Vural, S., & Şiraz, F. (2018). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği (ÖMYTÖ) geçerlik ve güvenilirlik çalışması, *Turkish Studies*, 13(11); 1669-1686.
- Kaleli, Y.S. (2020). Investigation of the relationship between pre-service music teachers' attitudes towards teaching profession and their self-efficacy beliefs, *International Journal of Research in Education and Science (IJRES)*, 6(4), 580-587.
- Karacaoğlu, Ö.C. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 70-97.
- Karakuş, M. (2020). *Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin yaşam tatmini ve boş zaman tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, Sporda Psiko-Sosyal Alanlar, Akademisyen Kitabevi.
- Karasar, N. (2004). *Bilimsel araştırma yöntemi*, Nobel Yayıncılık.
- Karatekin, K., Merey, Z., & Keçe, M. (2015). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 72-96.

- Kocaer, G. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ve adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum, serbest zaman ilgilenim ve rekreasyon faaliyetlerine yönelik fayda düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi Bartın ili örneği*, (Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Ana Bilim Dalı), Bartın.
- Kozıkoğlu, İ., & Gönülal, H. (2020). Öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimleri ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişki, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 573-589.
- Kumar, S.P.K., & Dileep, P. (2006). Academic life satisfaction scale (ALSS) and its effectiveness in predicting academic success. *Online Submission*.
- Lent, R., & Brown, S.D. (2008). Social cognitive career theory and subjective well-being in the context of work, *Journal of Career Assessment*, 16(1), 6-21.
- Lounsbury, J. Park, S., Sundstrom, E., Williamson, J., & Pemberton, E. (2004). Personality, career satisfaction and life satisfaction: Test of a directional model, *Journal of Career Assessment*, 12(4), 395- 406.
- Ojeda, L., Flores, L.Y., & Navarro, R.L. (2011). Social cognitive predictors of Mexican American college students' academic and life satisfaction, *Journal of Counseling Psychology*, 58(1), 61-71.
- Özçelik-Yazıcılar, İ., Çobanolu, G., & Koç, U. (2020). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenliği mesleğine yönelik tutumlarının araştırılması, *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 91-106.
- Pepe, O. (2021). The effect of academic satisfaction on attitudes to the future and the teaching profession: physical education and sports teacher candidates, *Revista EDaPECI*, 21(3), 79-87.
- Polat, H. (2022). The relationship between pre-service teachers' attitudes towards profession and tolerance levels, *International Online Journal of Educational Sciences*, 14(3), 633-650.
- Porter, S.R., & Umbach, P.D. (2006). College major choice: An analysis of person-environment fit, *Research in Higher Education*, (47), 429-449.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Berat KOÇYİĞİT
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	Berat KOÇYİĞİT
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	Berat KOÇYİĞİT
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Berat KOÇYİĞİT
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	Berat KOÇYİĞİT
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve desteklerinden ötürü Osman PEPE'ye teşekkür ederiz. <i>We thank Osman PEPE for her contribution and support during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma, Süleyman Demirel Üniversitesi Etik Kurulununun 16.11.2022 tarihli ve 62/5 sayılı kararı ile yürütülmüştür. <i>This research was carried out with the decision of Süleyman Demirel University Ethics Committee dated 16.11.2022 and numbered 62/5.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.